Nesolventnost/stečaj

Litva

1 Protiv koga se može pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti?

Postupak u slučaju nesolventnosti može se pokrenuti protiv pravnih i fizičkih osoba.

Pravne osobe podliježu stečajnom postupku, izvansudskom stečajnom postupku i postupku restrukturiranja.

Stečajni postupak ili izvansudski stečajni postupak mogu se pokrenuti protiv pravnih subjekata bilo koje vrste, osim proračunskih tijela, političkih stranaka, sindikata te vjerskih zajednica i udruženja.

Nakon pokretanja stečajnog postupka ili izvansudskog stečajnog postupka imovina pravnog subjekta prodaje se, a prihodi se upotrebljavaju za namirenje interesa vjerovnika, pri čemu predmetni pravni subjekt podliježe likvidaciji zbog stečaja.

Postupak restrukturiranja može se pokrenuti protiv pravnih subjekata bilo koje vrste, osim proračunskih tijela, političkih stranaka, sindikata, vjerskih zajednica i udruženja, kreditnih institucija, agencija za plaćanja, institucija za elektronički novac, društava za osiguranje i reosiguranje, društava za upravljanje, investicijskih društava te posrednika za trgovanje javnim vrijednosnim papirima. Postupkom restrukturiranja želi se pravnim subjektima koji se suočavaju s financijskim poteškoćama omogućiti ponovnu uspostavu solventnosti, održavanje i razvoj poslovanja, plaćanje dugova te izbjegavanje stečaja uz istodobni nastavak poslovanja. U tu se svrhu obveze pravnog subjekta u postupku restrukturiranja raspoređuju na četverogodišnje razdoblje na temelju plana restrukturiranja koji moraju odobriti i članovi i vjerovnici pravnog subjekta. Razdoblje za provedbu plana može se produljiti za jednu godinu. Izvansudski postupak restrukturiranja nije moguć.

Stečajni postupak može pokrenuti jedna fizička osoba protiv druge, uključujući poljoprivrednike i samozaposlene osobe. Izvansudski stečajni postupak protiv fizičke osobe nije moguć.

2 Koji su uvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti?

Stečajni postupak može se pokrenuti protiv pravne osobe ako je sud utvrdio postojanje barem jedne od sljedećih okolnosti:

poduzeće je nesolventno

poduzeće kasni s plaćanjem obveza prema zaposlenicima koje proizlaze iz radnog odnosa

poduzeće ne može ili neće moći ispuniti svoje obveze.

Nesolventnost poduzeća znači stanje u kojem poduzeće ne može ispuniti svoje obveze (ne plaća dugove, ne izvršava unaprijed plaćene poslove itd.), a vrijednost dospjelih obveza poduzeća (dugovi, kašnjenje u izvršavanju poslova itd.) prelazi polovinu knjigovodstvene vrijednosti imovine poduzeća.

U slučaju pravnog subjekta moguće je pokrenuti i izvansudski stečajni postupak, pod uvjetom da se protiv poduzeća ne vodi sudski postupak s imovinskopravnim zahtjevima te da se protiv poduzeća ne vodi postupak naplate na temelju izvršnih isprava koje su izdali sudovi ili druga tijela. U izvansudskom stečajnom postupku o pitanjima u nadležnosti suda odlučuje skupština vjerovnika poduzeća.

Postupak restrukturiranja može se pokrenuti protiv pravne osobe koja ispunjuje sljedeće uvjete:

nije prekinula poslovanje

ne prijeti joj stečaj odnosno nije već u stečaju

osnovana je najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva za restrukturiranje sudu te

prošlo je najmanje pet godina od:

(a) sudske odluke o okončanju postupka restrukturiranja

(b) sudskog naloga za prekid restrukturiranja zato što su svi vjerovnici povukli svoje tražbine ili zato što je restrukturiranje poduzeća ispunilo zahtjeve svih vjerovnika prije roka utvrđenog u planu restrukturiranja.

Stečajni postupak može se pokrenuti protiv fizičke osobe koja je nesolventna i djeluje u dobroj vjeri. Fizička osoba može se proglasiti nesolventnom ako ne može platiti svoje dospjele dugove u iznosu većem od 25 minimalnih mjesečnih plaća, koji odobrava litavska vlada.

Dobra vjera fizičke osobe utvrđuje se na temelju procjene toga je li osoba dala potpune i točne informacije te toga je li postala nesolventna djelujući u dobroj vjeri, odnosno zadovoljavaju li postupci fizičke osobe u posljednje tri godine kriterije dužne pažnje te je li osoba svjesno dopustila nakupljanje nepodmirenih dugova.

3 Koja imovina čini dio nesolvencijske mase? Kako se tretira imovina koju dužnik pribavi ili koja na njega bude prenesena nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Sva imovina poduzeća u postupku stečaja ili restrukturiranja, bez obzira na vrstu imovine (pokretna ili nepokretna, materijalna ili nematerijalna, imovinska prava itd.) ili mjesto u kojem se imovina nalazi, čini dio stečajne mase poduzeća. Imovina ili prihodi koje poduzeće stekne tijekom postupka stečaja ili restrukturiranja isto se tako smatraju dijelom stečajne mase poduzeća te upotrebljavaju za namirenje tražbina vjerovnika. Redoslijed naplate tražbina vjerovnika u slučaju stečaja utvrđen je zakonom, dok je u slučaju restrukturiranja redoslijed naveden u planu restrukturiranja. U okviru stečajnog postupka prodaje se cjelokupna stečajna masa, a prihod od prodaje upotrebljava se za pokrivanje troškova stečajne uprave i tražbina vjerovnika. S druge strane, u slučaju restrukturiranja prodaje se samo imovina navedena u planu restrukturiranja.

Na prihode od poslovanja poduzeća u stečaju primjenjuje se poseban postupak, odnosno ti se prihodi upotrebljavaju za pokrivanje odgovarajućih operativnih troškova. Sva plaćanja povezana s poslovnim djelatnostima obrađuju se preko posebnog računa poduzeća za poslovne djelatnosti (poslovni račun poduzeća) koji se ne može upotrebljavati za plaćanja drugim vjerovnicima.

U slučaju stečaja fizičke osobe u obzir se uzima njezina cjelokupna imovina, bez obzira na vrstu imovine (pokretna/nepokretna, materijalna/nematerijalna, imovinska prava itd.) ili mjesto u kojem se imovina nalazi. Izuzeta je samo gotovina u posjedu fizičke osobe u iznosu koji nije veći od jedne minimalne mjesečne plaće. Interesi vjerovnika namiruju se iz prihoda od prodaje cjelokupne imovine fizičke osobe (uz iznimke navedene u nastavku).

U okviru stečajnog postupka za fizičke osobe predviđeno je da fizička osoba u stečaju ima pravo iskoristiti određeni iznos svojeg prihoda za ispunjavanje svojih osnovnih potreba. Taj iznos utvrđuje sud nakon pokretanja stečajnog postupka, pri čemu uzima u obzir potrebe fizičke osobe i njezinih uzdržavanih članova obitelji; nakon što sud odobri plan ponovne uspostave solventnosti fizičke osobe, iznos koji fizička osoba ima na raspolaganju utvrđuje se u tom planu.

Poseban status daje se i jedinom stambenom prostoru fizičke osobe nužnom za ispunjavanje osnovnih potreba fizičke osobe i/ili njezinih uzdržavanih članova obitelji, te svakoj imovini potrebnoj za rad samozaposlene fizičke osobe i/ili za poljoprivredne djelatnosti fizičke osobe. Fizička osoba u stečaju može i zadržati pravo vlasništva nad predmetnom imovinom, čak i ako je opterećena hipotekom, pod uvjetom da je tako dogovoreno s hipotekarnim vjerovnikom te da se takvim zadržavanjem ne krše prava ostalih vjerovnika.

4 Koje ovlasti imaju dužnik i upravitelj u slučaju nesolventnosti?

U okviru stečajnog postupka za poduzeća imenovani stečajni upravitelj preuzima upravljanje poduzećem, raspolaže stečajnom masom poduzeća, organizira prodaju stečajne mase i namiruje vjerovnike iz prihoda te poduzima sve potrebne mjere za likvidaciju poduzeća. Ključne funkcije stečajnog upravitelja poduzeća:

zastupati poduzeće i braniti njegove interese te interese svih vjerovnika
preuzeti upravljanje poduzećem u stečaju i stečajnom masom
raskinuti ugovore poduzeća koji se više neće primjenjivati (uključujući ugovore s članovima upravnih tijela i osoblja)
podnijeti zahtjev za sredstva iz jamstvenog fonda radi namirenja vjerovnika/zaposlenika
sklopiti, prema potrebi, privremene ugovore o radu ili pružanju usluga koji su nužni za potrebe stečajnog postupka
provjeriti prijavljene tražbine vjerovnika te podnijeti popis tih tražbina sudu na odobrenje
nadzirati poslovanje poduzeća u stečaju
provjeriti pravne radnje poduzeća zaključene u razdoblju od tri godine prije pokretanja stečajnog postupka
pobijati pravne radnje poduzeća pred sudom ako su suprotne poslovnim ciljevima poduzeća i ako su pridonijele nesposobnosti poduzeća da namiri svoje vjerovnike
ako je to opravdano, sudu podnijeti zahtjev za proglašenje namjernog stečaja
sazivati skupštine vjerovnika
pripremiti izvješća o radu i podnijeti ih skupštini vjerovnika
sastaviti i dostaviti godišnje i privremene financijske izvještaje poduzeća
provoditi odluke suda i skupštine vjerovnika
pružati informacije o stečajnom postupku
organizirati prodaju imovine poduzeća u stečaju
iskoristiti sredstva stečena tijekom stečajnog postupka za namirenje vjerovnika
provesti sve mjere potrebne za likvidaciju poduzeća i brisanje poduzeća iz registra.

U slučaju restrukturiranja poduzeća imenovani upravitelj restrukturiranja djeluje kao stručni savjetnik i neovisna osoba koja nadzire proces restrukturiranja. Ključne funkcije upravitelja restrukturiranja:

pridonositi izradi i razmatranju plana restrukturiranja poduzeća te poduzimati mjere kako bi se osigurali izrada, podnošenje na odobrenje i provedba plana restrukturiranja u rokovima koje odredi sud
pripremiti pisani zaključak o izvedivosti nacrta plana restrukturiranja
nadzirati aktivnosti upravnih tijela poduzeća u postupku restrukturiranja u mjeri u kojoj se one odnose na provedbu plana restrukturiranja, obavijestiti članove upravnih tijela poduzeća o nedostacima utvrđenima u njihovim aktivnostima i odrediti rok za njihovo otklanjanje te sudu podnijeti zahtjev za razrješenje upravnih tijela poduzeća
sazivati skupštine članova poduzeća, vlasnika ili predstavnika tijela koja ostvaruju prava i obveze vlasnika državnog ili općinskog poduzeća te sudjelovati na tim skupštinama bez prava glasa
dostavljati informacije o postupku restrukturiranja te izvješćivati sud o napretku plana restrukturiranja.

Upravitelj restrukturiranja zajedno je s upravnim tijelima poduzeća u postupku restrukturiranja odgovoran za provedbu plana restrukturiranja koji je odobrio sud.

U slučaju stečaja fizičke osobe imenovani stečajni upravitelj raspolaže imovinom fizičke osobe, organizira njezinu prodaju te prihode od prodaje upotrebljava za namirenje vjerovnika. Ključne funkcije stečajnog upravitelja fizičke osobe:

raspolagati imovinom fizičke osobe i sredstvima na depozitnom računu
voditi evidenciju o svim sredstvima koje prima fizička osoba i o načinima njihova korištenja
organizirati prodaju imovine fizičke osobe i namirenje vjerovnika
sazivati skupštine vjerovnika i sudjelovati na njima bez prava glasa
pružati informacije o postupku stečaja fizičke osobe i dostaviti izvješće o provedbi plana ponovne uspostave solventnosti
predlagati izmjene plana ponovne uspostave solventnosti
zastupati fizičku osobu u postupku povrata imovine u ime fizičke osobe u stečaju te poduzimati mjere za povrat dugova od dužnikâ
braniti prava i legitimne interese fizičke osobe i svih vjerovnika
ocijeniti svrsishodnost djelatnosti samozaposlene osobe i/ili poljoprivrednih djelatnosti fizičke osobe.

Fizička osoba u stečaju dužna je učiniti sve što je u njezinoj moći da namiri tražbine vjerovnika. U tu svrhu fizička osoba u stečaju mora, u mjeri u kojoj je to moguće, biti zaposlena ili se baviti drugim djelatnostima kojima se ostvaruje prihod, aktivno tražiti posao ili bolje plaćen posao, raspoređivati prihod u svrhu namirenja tražbina vjerovnika te izraditi i, nakon odobrenja suda, provesti plan ponovne uspostave solventnosti i surađivati s imenovanim stečajnim upraviteljem.

Tijekom stečajnog postupka fizička osoba u stečaju ima pravo primati informacije od stečajnog upravitelja, sudjelovati na skupštinama vjerovnika i osporavati nezakonite odluke skupštine, zatražiti zamjenu stečajnog upravitelja te tražiti naknadu štete u slučaju da upravitelj ne obavlja pravilno svoje dužnosti.

5 Pod kojim se uvjetima može upotrijebiti kompenzacija?

Kad je riječ o stečaju pravnih ili fizičkih osoba, prijeboj tražbina između osobe u stečaju i njezinih vjerovnika nije dopušten nakon donošenja sudske odluke o pokretanju stečajnog postupka, osim prijeboja koji su dopušteni na temelju odredbi poreznih zakona o prijeboju u slučaju preplate poreza (porezna razlika). Svaki prijeboj tražbina između poduzeća i njegovih vjerovnika obustavlja se od datuma donošenja sudske odluke o pokretanju postupka restrukturiranja poduzeća do datuma donošenja sudske odluke kojom se odobrava plan restrukturiranja. Takvi su prijeboji naknadno mogući u skladu s planom restrukturiranja koji je odobrio sud.

6 Kakav učinak postupak u slučaju nesolventnosti ima na važeće ugovore čiji je dužnik stranka?

U slučaju stečaja poduzeća imenovani stečajni upravitelj u roku od 30 dana od stupanja na snagu sudske odluke o pokretanju stečajnog postupka obavješćuje predmetne osobe da se postojeći ugovori s poduzećem (osim ugovora o radu i ugovora na temelju kojih poduzeće u stečaju ima pravo na tražbinu) neće izvršavati te da se treba smatrati da su prestali važiti.

Stupanjem na snagu sudske odluke o pokretanju stečajnog postupka upravna tijela poduzeća gube svoje ovlasti te stečajni upravitelj poduzeća, slanjem pisane obavijesti najmanje 15 dana ranije, raskida ugovore o radu ili građanske ugovore s članovima uprave i izvršnim direktorom poduzeća.
Stečajni upravitelj obavješćuje ostale zaposlenike o predstojećem raskidu njihovih ugovora o radu u roku od tri radna dana od stupanja na snagu sudske odluke o pokretanju stečajnog postupka protiv poduzeća te raskida ugovore o radu sa zaposlenicima u roku od 15 radnih dana od te obavijesti. S otpuštenim zaposlenicima koji su i dalje potrebni za provođenje stečajnog postupka poduzeća sklapaju se ugovori o radu na određeno vrijeme. Broj potrebnih članova osoblja po radnome mjestu utvrđuje skupština vjerovnika.
Restrukturiranje poduzeća ne utječe na postojeće ugovore predmetnog pravnog subjekta. Svi se potpisani ugovori ocjenjuju sa stajališta svrsishodnosti, a planom restrukturiranja predviđa se raskidanje neodrživih ugovora. Raskidaju se u skladu s općim postupkom jer zakonom nisu predviđene posebne odredbe o raskidu ugovora tijekom postupka restrukturiranja.
Kad je riječ o stečajnom postupku koji se odnosi na fizičku osobu, u planu ponovne uspostave solventnosti navode se ugovori koje treba raskinuti te oni čija se provedba treba nastaviti. Nakon što sud odobri plan ponovne uspostave solventnosti fizička osoba u stečaju dužna je obavijestiti predmetne osobe o ugovorima koji se raskidaju u skladu s planom ponovne uspostave solventnosti.

7 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na postupke koje su pokrenuli pojedinačni vjerovnici (izuzev parnica koje su u tijeku)?

U slučaju stečaja poduzeća ili fizičke osobe tražbine pojedinih vjerovnika moraju se prenijeti na imenovanog stečajnog upravitelja. Te tražbine naknadno odobrava sud, dok se spor u pogledu činjenične osnove ili iznosa bilo koje tražbine rješava u okviru stečajnog postupka.
Kad je riječ o postupku restrukturiranja poduzeća, tražbine koje prethode datumu pokretanja postupka restrukturiranja podnose se imenovanom upravitelju restrukturiranja u roku koji utvrdi sud. Te tražbine naknadno odobrava sud, dok se spor u pogledu činjenične osnove ili iznosa bilo koje tražbine rješava u okviru postupka restrukturiranja. Tražbine pojedinih vjerovnika koje nastanu nakon pokretanja postupka restrukturiranja podnose se u okviru općeg postupka, a isto se tako rješavaju i relevantni sporovi.
Nakon pokretanja stečajnog postupka ili postupka restrukturiranja sudski izvršitelj mora obustaviti mjere izvršenja i postupke izvršenja te izvršne isprave proslijediti sudu na kojem je pokrenut predmetni stečajni postupak ili postupak restrukturiranja.

8 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na nastavak parnica koje su bile u tijeku u trenutku pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Ako se prije izdavanja sudskog naloga kojim se određuje datum rasprave o predmetu u okviru kojeg su podneseni imovinskopravni zahtjevi protiv tuženika utvrdi da je protiv tuženika pokrenut stečajni postupak, postupak koji se odnosi na imovinskopravne zahtjeve protiv tuženika obustavlja se i upućuje sudu pred kojim je pokrenut stečajni postupak.
U drugim slučajevima, odnosno (a) ako je sudski nalog kojim se određuje datum rasprave o predmetu već izdan u trenutku kad se saznalo za činjenicu da je protiv tuženika pokrenut stečajni postupak ili (b) ako je u odnosu na tuženika pokrenut postupak restrukturiranja, činjenica da je pokrenut postupak restrukturiranja u odnosu na dužnika ne čini osnovu za upućivanje predmeta sudu pred kojim je pokrenut relevantni stečajni postupak odnosno postupak restrukturiranja.

9 Koje su glavne značajke sudjelovanja vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti?

Ključna su prava vjerovnika u stečajnom postupku za poduzeća sljedeća:
podnijeti sudu zahtjev za pokretanje stečajnog postupka protiv nesolventnog poduzeća
odlučiti o pokretanju izvansudskog stečajnog postupka
uputiti svoje tražbine imenovanom stečajnom upravitelju poduzeća u roku koji utvrdi sud
sudjelovati na skupštinama vjerovnika i glasati o sljedećem:
odobrenju izvješća o radu koje podnosi upravitelj
odobrenju i izmjeni procjene troškova stečajne uprave
odobrenju prodajne cijene imovine poduzeća
odobrenju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća sastavljenih u okviru stečajnog postupka
poslovnim djelatnostima poduzeća (nastavak, obnova, ograničenje i prekid djelatnosti, odobrenje procjene troškova itd.)
broju članova i funkcijama osoblja koje će biti zaposleno u poduzeću tijekom stečajnog postupka
naknadi upravitelja
nagodbama s vjerovnicima
zahtjevu za razrješenje upravitelja
ostalim pitanjima
od upravitelja primati, u skladu s postupkom koji je propisala skupština vjerovnika, informacije o napretku stečajnog postupka
pobijati pravne radnje koje je zaključilo poduzeće (*actio Pauliana*)
podnijeti sudu zahtjev za proglašenje namjernog stečaja
osporavati odluke skupštine vjerovnika
podnijeti sudu zahtjev za razrješenje upravitelja
namiriti svoje tražbine iz imovine i prihoda poduzeća u stečaju.
Ključna su prava vjerovnika u stečajnom postupku za fizičke osobe sljedeća:
u roku koji odredi sud stečajnom upravitelju prijaviti tražbine nastale prije pokretanja stečajnog postupka za fizičke osobe
zatražiti namirenje tražbina u skladu s postupkom predviđenim u planu
sudjelovati na skupštinama vjerovnika (nakon donošenja plana ponovne uspostave solventnosti za fizičku osobu u stečaju, skupština vjerovnika mora se sazvati najmanje jednom u šest mjeseci) i glasati o sljedećem:
pritužbama vjerovnika protiv radnji stečajnog upravitelja
zahtjevu da stečajni upravitelj dostavi izvješća o radu
odobrenju i izmjeni procjene troškova stečajne uprave
odobrenju prodajne cijene imovine dužnika
djelatnostima samozaposlene fizičke osobe i/ili poljoprivrednim djelatnostima fizičke osobe (nastavak, pokretanje, obnova, ograničenje, prekid itd.)
prijedlozima za ažuriranje plana ponovne uspostave solventnosti
zahtjevu za zamjenu stečajnog upravitelja
ostalim pitanjima
od stečajnog upravitelja primati, u skladu s postupkom koji je propisala skupština vjerovnika, informacije o napretku stečajnog postupka
pružiti pomoć u ispunjavanju dužničkih obveza
iznositi prijedloge povezane s planom ponovne uspostave solventnosti
obratiti se skupštini vjerovnika u pogledu aktivnosti ili zamjene stečajnog upravitelja ili predložiti drugog kandidata za stečajnog upravitelja

uložiti žalbu na odluke skupštine vjerovnika u roku od 14 dana od dana kad su postali svjesni ili su trebali postati svjesni tih odluka
podnijeti sudu zahtjev za prekid stečajnog postupka za fizičke osobe
podnijeti sudu zahtjev za razrješenje stečajnog upravitelja
namiriti svoje tražbine iz imovine i prihoda fizičke osobe u stečaju.
Ključna su prava vjerovnika u postupku restrukturiranja poduzeća sljedeća:
imenovanom upravitelju restrukturiranja prijaviti svoje tražbine prema dužniku nastale prije pokretanja postupka restrukturiranja
sudjelovati na skupštinama vjerovnika i glasati o sljedećem:
odobrenju plana restrukturiranja
razrješenju upravitelja restrukturiranja i prijedlogu drugog kandidata za upravitelja restrukturiranja
zahtjevu za ograničenje ovlasti upravnih tijela poduzeća
zahtjevu za prekid postupka restrukturiranja poduzeća u slučaju neprovedbe ili neodgovarajuće provedbe plana restrukturiranja
zahtjevu za produljenje razdoblja provedbe plana restrukturiranja
ostalim pitanjima
od upravnog tijela poduzeća i upravitelja restrukturiranja primati informacije o restrukturiranju poduzeća, osim informacija koje čine trgovačku/industrijsku tajnu
pružiti pomoć u ispunjavanju dužničkih obveza
podnositi prijedloge povezane s planom restrukturiranja upravitelju restrukturiranja ili upravnom tijelu poduzeća
obratiti se skupštini vjerovnika u pogledu aktivnosti ili zamjene upravitelja restrukturiranja
uložiti žalbu na odluke skupštine/odbora vjerovnika u roku od 14 dana od dana kad su postali svjesni ili su trebali postati svjesni tih odluka
namiriti tražbine tijekom razdoblja restrukturiranja.

10 Na koji način upravitelj u slučaju nesolventnosti može upotrebljavati imovinu koja čini dio nesolvencijske mase ili raspolagati njome?

Kad je riječ o poduzeću u stečaju, njegova upravna tijela gube svoje ovlasti nakon stupanja na snagu sudske odluke o pokretanju stečajnog postupka protiv poduzeća, a imenovani stečajni upravitelj upravlja imovinom poduzeća u stečaju i upotrebljava je te raspolaže sredstvima na bankovnim računima poduzeća. Upravitelj organizira prodaju imovine poduzeća u stečaju te je prodaje ili prenosi na vjerovnike. Na prodaju različitih vrsta imovine primjenjuju se različiti postupci. Na primjer, nekretnine ili imovina pod hipotekom te imovina čija je vrijednost veća od iznosa od 250 osnovnih socijalnih naknada prodaju se na javnoj dražbi, a pokvarljiva roba prodaje se po cijeni koju upravitelj utvrdi na temelju tržišnih cijena. Prodajnu cijenu i postupak prodaje ostale imovine određuje skupština vjerovnika poduzeća u stečaju. Nadalje, postoje dodatni regulatorni zahtjevi u pogledu prodaje određenih vrsta imovine (kao što su vrijednosni papiri i radioaktivni materijali).

Ako je poduzeće u postupku restrukturiranja, upravna tijela poduzeća i dalje nadziru njegove aktivnosti i raspolažu njegovom imovinom, ali moraju se pridržavati odobrenog plana restrukturiranja. Tijekom restrukturiranja aktivnosti upravnih tijela poduzeća nadgleda upravitelj restrukturiranja kojeg imenuje sud. U razdoblju od pokretanja postupka restrukturiranja do odobrenja plana restrukturiranja (tj. u razdoblju pripreme plana restrukturiranja) zabranjeno je bez dozvole suda prodati, prenijeti vlasništvo ili ustupiti na besplatno korištenje poduzeće ili neki njegov dio, dugotrajnu imovinu poduzeća, nekretnine koje su klasificirane kao kratkotrajna imovina ili imovinska prava, a poduzeće u postupku restrukturiranja ne smije izdavati nikakva jamstva ili instrumente osiguranja ili na drugi način osigurati izvršenje obveza drugih strana.

Fizička osoba u stečaju nema pravo raspolaganja imovinom u njezinu posjedu. Imovinom fizičke osobe u stečaju raspolaže stečajni upravitelj na temelju plana za ponovnu uspostavu solventnosti fizičke osobe koji je odobrio sud. Fizička osoba u stečaju može iskoristiti samo mjesečni iznos koji joj je dodijeljen za osnovne potrebe te sredstva potrebna za nastavak djelatnosti. Iznos nužan za ispunjenje osnovnih potreba u razdoblju od pokretanja stečajnog postupka do odobrenja plana ponovne uspostave solventnosti određuje sud. Nakon odobrenja plana ponovne uspostave solventnosti taj se iznos utvrđuje u planu.

Tijekom stečajnog postupka za fizičke osobe prodaju imovine potrebnu za namirenje tražbina vjerovnika organizira stečajni upravitelj u skladu s redoslijedom i rokovima utvrđenima u planu ponovne uspostave solventnosti. S obzirom na prodajnu cijenu imovine navedenu u planu ponovne uspostave solventnosti i tržišnu cijenu imovine koja se prodaje, početnu prodajnu cijenu imovine odobrava skupština vjerovnika. Imovina se može prodati po cijeni nižoj od one navedene u planu ponovne uspostave solventnosti samo uz suglasnost fizičke osobe u stečaju.

Imovina pod hipotekom i nekretnine prodaju se na javnoj dražbi (osim imovine čija je početna procijenjena cijena niža od naknade za organiziranje javne dražbe). Cijenu imovine koja nije prodana na dvije javne dražbe te prodajnu cijenu i postupak prodaje ostale imovine određuje skupština vjerovnika. Neprodana imovina može se predati vjerovnicima na njihov zahtjev te uz suglasnost skupštine vjerovnika.

Ako s fizičkom osobom žive maloljetna djeca (posvojena djeca) i/ili osobe u njezinu skrbništvu, njihov jedini stambeni prostor (bez obzira na to je li pod hipotekom) može se prodati na temelju sudske odluke najranije šest mjeseci nakon odobrenja plana. U tom razdoblju fizička osoba mora pronaći novi dom koji će kupiti ili unajmiti. Fizička osoba ima pravo s hipotekarnim vjerovnikom dogovoriti da će tijekom stečajnog postupka zadržati pravo vlasništva nad imovinom pod hipotekom (obično je riječ o stambenom prostoru). Takva se imovina ne smije prodati.

Na prodaju određenih vrsta imovine (kao što su vrijednosni papiri i radioaktivni materijali) mogu se primjenjivati dodatni regulatorni zahtjevi.

11 Koje tražbine treba prijaviti u odnosu na dužnikovu nesolvencijsku masu i kako se postupa s tražbinama koje su nastale nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Nakon pokretanja stečajnog postupka protiv poduzeća obično dolazi do prekida njegova poslovanja, pa stoga ne mogu nastati nove tražbine prema poduzeću. Ako poduzeće nastavlja svoje poslovanje nakon pokretanja stečaja (to je moguće ako se poslovanjem smanjuju gubici), tražbine koje proizlaze iz tih aktivnosti pokrivaju se iz prihoda koji se ostvaruju tim aktivnostima. Sve tražbine koje se ne mogu pokriti iz tih prihoda tražbine su trećeg isplatnog reda koje se namiruju u skladu s općim postupkom (vidjeti i odgovor na pitanje br. 13).

Tražbine koje nastanu nakon početka restrukturiranja poduzeća namiruju se u skladu s općim postupkom jer u zakonodavstvu nisu utvrđene posebne odredbe u tom pogledu.

Nakon pokretanja postupka stečaja fizičke osobe sud prihvaća i odobrava tražbine vjerovnika koje se odnose na djelatnosti samozaposlene osobe i/ili poljoprivredne djelatnosti te na dužničke obveze koje je fizička osoba u stečaju preuzela radi izvršenja tih djelatnosti i/ili provedbe stečajnog postupka. Plan ponovne uspostave solventnosti fizičke osobe u stečaju ažurira se nakon odobrenja tih tražbina. Tražbine podnesene nakon pokretanja stečajnog postupka protiv fizičke osobe namiruju se u skladu s općim postupkom jer u zakonodavstvu nisu utvrđene posebne odredbe u tom pogledu.

12 Kojim su pravilima uređeni prijavljivanje, provjera i priznavanje tražbina?

U slučaju stečaja poduzeća i fizičkih osoba te u slučaju restrukturiranja poduzeća, sud koji je pokrenuo stečaj ili restrukturiranje određuje rok u kojem vjerovnici mogu svoje tražbine prijaviti imenovanom stečajnom upravitelju ili upravitelju restrukturiranja te podnijeti relevantne dokaze kojima se potkrjepljuju te tražbine. U slučaju stečaja ili restrukturiranja poduzeća određuje se rok od najviše 45 dana, dok se u slučaju stečaja fizičke osobe određuje rok od najmanje 15 i najviše 30 dana. Imenovani upravitelj provjerava prijavljene tražbine te ih, u slučaju izostanka bilo kakvog spora o njihovu postojanju ili iznosu, podnosi sudu na odobrenje. Ako tražbinu ili neki njezin dio osporava upravitelj, to pitanje rješava sud. Protiv sudske odluke o odobrenju tražbine vjerovnika

može se podnijeti žalba. Ako su tražbine prijavljene nakon isteka roka za njihovu prijavu koji je odredio sud, taj se rok može produljiti pod uvjetom da se razlozi za propuštanje roka smatraju valjanima.

13 Kojim je pravilima uređena raspodjela sredstava? Kako se razvrstavaju tražbine i prava vjerovnika?

Tražbine vjerovnika osigurane zalogom ili hipotekom prvo se namiruju iz sredstava od prodaje dužnikove imovine pod hipotekom ili prijenosom imovine pod hipotekom na vjerovnika. Ako vrijednost imovine pod hipotekom nije dovoljna za namirenje tražbine hipotekarnog vjerovnika, ostali nepodmireni dio tražbine čini tražbinu trećeg isplatnog reda u slučaju stečaja poduzeća odnosno tražbinu drugog isplatnog reda u slučaju restrukturiranja ili stečaja fizičke osobe. U slučaju stečaja fizičke osobe može se postići sporazum o tome da se imovina pod hipotekom ne prodaje. U tom se slučaju u planu ponovne uspostave solventnosti predviđaju mjesečne isplate hipotekarnom vjerovniku.

Ako sredstva od prodaje imovine pod hipotekom iznose više od onog što je potrebno za namirenje hipotekarnog vjerovnika, preostali dio sredstava raspoređuje se za plaćanje tražbina ostalih vjerovnika.

Tražbine ostalih vjerovnika namiruju se prema isplatnom redu tražbine i u fazama.

Kad je riječ o stečaju poduzeća, tražbine vjerovnika namiruju se u dvije faze. U prvoj se fazi isplaćuju tražbine vjerovnika bez kamata i kazni za zakašnjelo plaćanje; kamate i kazne isplaćuju se u drugoj fazi. U svakoj se fazi tražbine vjerovnika nižeg isplatnog reda namiruju nakon što su u cijelosti namirene tražbine vjerovnika višeg isplatnog reda u predmetnoj fazi. Ako imovina nije dovoljna za potpuno namirenje tražbina određenog isplatnog reda u određenoj fazi, te se tražbine namiruju razmjerno iznosu koji se duguje svakom vjerovniku.

Tražbine prvog isplatnog reda su tražbine zaposlenika koje proizlaze iz radnog odnosa; tražbine za naknadu štete zbog trajne ozljede ili druge tjelesne ozljede, profesionalne bolesti ili smrti kao posljedice nesreće na radu (te se tražbine mogu pokriti iz Jamstvenog fonda); i tražbine poljoprivrednih gospodarstava kojima se zahtijeva plaćanje prodanih poljoprivrednih proizvoda (do 40 posto takvih tražbina može se platiti iz sredstava državnog proračuna koja u tu svrhu dodjeljuje Ministarstvo poljoprivrede).

Tražbine drugog isplatnog reda su tražbine koje se odnose na poreze i druge doprinose koji se uplaćuju u državni proračun i proračun socijalnog osiguranja te na doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje; tražbine koje se odnose na novac posuđen u ime države i zajmove osigurane državnim jamstvom ili jamstvom institucije za koju jamči država; i tražbine koje se odnose na bespovratna sredstva dodijeljena iz proračuna Europske unije ili državnog proračuna.

Sve su ostale tražbine vjerovnika tražbine trećeg isplatnog reda.

Kad je riječ o restrukturiranju poduzeća, tražbine vjerovnika namiruju se u dvije faze. U prvoj se fazi isplaćuju tražbine vjerovnika bez kamata i kazni za zakašnjelo plaćanje; kamate i kazne isplaćuju se u drugoj fazi.

Tražbine prvog isplatnog reda su tražbine zaposlenika koje proizlaze iz radnog odnosa; tražbine za naknadu štete zbog trajne ozljede ili druge tjelesne ozljede, profesionalne bolesti ili smrti kao posljedice nesreće na radu; tražbine fizičkih i pravnih osoba kojima se zahtijeva plaćanje poljoprivrednih proizvoda isporučenih za preradu; i tražbine vjerovnika osigurane zalogom i/ili hipotekom čija vrijednost nije veća od vrijednosti založene imovine koja se ne prodaje tijekom restrukturiranja.

Tražbine drugog isplatnog reda su preostale tražbine vjerovnika, osim tražbina trećeg isplatnog reda i osiguranih tražbina, gdje se založena imovina ne nudi na prodaju tijekom restrukturiranja.

Tražbine koje se odnose na zajmove dobivene tijekom restrukturiranja i koje nisu osigurane namiruju se nakon namirenja tražbina prvog isplatnog reda, a prije namirenja tražbina drugog isplatnog reda.

Tražbine trećeg isplatnog reda su tražbine članova poduzeća u restrukturiranju koje nisu povezane s radnim odnosom, pri čemu su ti članovi postali vjerovnici poduzeća prije pokretanja postupka restrukturiranja te sami ili s drugim članovima kontroliraju poduzeće u restrukturiranju.

U svakoj se fazi tražbine vjerovnika nižeg isplatnog reda namiruju nakon što su u cijelosti namirene tražbine vjerovnika višeg isplatnog reda u predmetnoj fazi. Ako imovina nije dovoljna za potpuno namirenje tražbina određenog isplatnog reda u određenoj fazi, te se tražbine namiruju razmjerno iznosu koji se duguje svakom vjerovniku.

Kad je riječ o stečaju fizičke osobe, tražbine vjerovnika namiruju se u dvije faze. U prvoj se fazi isplaćuju tražbine vjerovnika bez kamata i kazni za zakašnjelo plaćanje; kamate i kazne isplaćuju se u drugoj fazi.

Tražbine prvog isplatnog reda su tražbine zaposlenika koje proizlaze iz radnog odnosa; tražbine za naknadu štete zbog trajne ozljede ili druge tjelesne ozljede, profesionalne bolesti ili smrti kao posljedice nesreće na radu (te se tražbine mogu pokriti iz Jamstvenog fonda); tražbine za uzdržavanje djece; i tražbine poljoprivrednih gospodarstava kojima se zahtijeva plaćanje prodanih poljoprivrednih proizvoda (takve tražbine mogu se platiti iz sredstava koje u tu svrhu dodjeljuje litavsko Ministarstvo poljoprivrede).

Tražbine vjerovnika koje proizlaze iz samozapošljavanja i/ili poljoprivrednih djelatnosti u okviru postupka stečaja fizičke osobe te tražbine povezane s dužničkim obvezama koje se odnose na samozapošljavanje ili troškove stečajne uprave nalaze se između prvog i drugog isplatnog reda.

Sve su ostale tražbine vjerovnika tražbine drugog isplatnog reda.

U svakoj se fazi tražbine vjerovnika nižeg isplatnog reda namiruju nakon što su tražbine vjerovnika višeg isplatnog reda u cijelosti namirene u toj fazi. Ako imovina nije dovoljna za potpuno namirenje tražbina vjerovnika određenog isplatnog reda u određenoj fazi, te se tražbine namiruju razmjerno iznosu koji se duguje svakom vjerovniku.

14 Koji su uvjeti i učinci okončanja postupka u slučaju nesolventnosti (posebno u slučaju stečajne nagodbe)?

Tijekom stečajnog postupka za poduzeća može se postići nagodba s vjerovnicima. Nakon potpisivanja takve nagodbe stečajni se postupak prekida te poduzeće nastavlja redovno poslovati uz istodobnu provedbu nagodbe.

U slučaju stečaja poduzeća nagodbe s vjerovnicima moguće su u bilo kojoj fazi stečajnog postupka prije stupanja na snagu sudske odluke o likvidaciji poduzeća zbog stečaja. Takve nagodbe mogu predložiti vjerovnici, upravitelj i vlasnici poduzeća. Stečajni upravitelj nagodbu s vjerovnicima mora predložiti prije početka naplate iz imovine vlasnika poduzeća s neograničenom odgovornošću (ako takvo poduzeće nema imovine ili je njegova imovina nedostatna za pokrivanje pravnih i administrativnih troškova te za namirenje tražbina vjerovnika). U nagodbi treba navesti ustupke koje su vjerovnici dali poduzeću, njihove tražbine, obveze poduzeća, metode i rokove za namirenje tražbina vjerovnika te odgovornost za nepoštovanje nagodbe.

Nagodba s vjerovnicima smatra se zaključenom ako su je potpisali vjerovnici čije nepodmirene tražbine čine najmanje dvije trećine vrijednosti svih tražbina koje su nepodmirene prije datuma nagodbe. Nagodbu odobrava sud ili, u slučaju izvansudskog stečajnog postupka, javni bilježnik.

U slučaju restrukturiranja poduzeća ili stečaja fizičke osobe nagodbe s vjerovnicima nisu moguće, iako se postupak restrukturiranja te postupak stečaja fizičke osobe mogu prekinuti ako vjerovnici odustanu od svojih tražbina ili ako dužnik isplati sve tražbine vjerovnika koje je odobrio sud i koje su navedene u planu restrukturiranja ili planu ponovne uspostave solventnosti fizičke osobe.

15 Koja su prava vjerovnika nakon okončanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Nakon prodaje imovine poduzeća u slučaju njegova stečaja, poduzeće se likvidira i briše iz registra pravnih subjekata. Sve se preostale nepodmirene tražbine vjerovnika ne namiruju. Ako se nakon likvidacije pojavi bilo kakva imovina poduzeća, njezina se vrijednost upotrebljava za namirenje svih preostalih nepodmirenih tražbina vjerovnika.

Kad je riječ o restrukturiranju, poduzeće nastavlja svoje uobičajeno poslovanje, a vjerovnici uživaju ista prava kao u slučaju poduzeća koje nije u postupku restrukturiranja.

Nakon okončanja postupka stečaja fizičke osobe vjerovnici imaju pravo zahtijevati da fizička osoba namiri sve preostale nepodmirene tražbine za naknadu štete zbog trajne ozljede ili druge tjelesne ozljede, za uzdržavanje djece, za plaćanje novčanih kazni državi za bilo koji upravni prekršaj ili kazneno djelo koje je počinila fizička osoba i za naknadu štete uzrokovane kaznenim djelom te da namiri sve preostale nepodmirene tražbine osigurane zalogom ili hipotekom (ako založena imovina nije bila predviđena za prodaju tijekom stečajnog postupka). Sve se preostale nepodmirene tražbine ostalih vjerovnika navedene u planu ponovne uspostave solventnosti otpisuju te vjerovnici gube pravo na namirenje tih tražbina.

16 Tko treba snositi troškove nastale tijekom postupka u slučaju nesolventnosti?

U slučaju stečaja poduzeća administrativni troškovi pokrivaju se iz financijskih sredstava poduzeća, uključujući sve troškove nastale tijekom stečajnog postupka. Ako poduzeće nema uopće ili dovoljno financijskih sredstava za pokrivanje troškova stečajne uprave, te troškove može platiti osoba koja je podnijela zahtjev za pokretanje stečajnog postupka ili se može imenovati stečajni upravitelj koji je suglasan preuzeti rizik da bi financijska sredstva dobivena tijekom stečajnog postupka mogla biti nedovoljna za pokrivanje pravnih i administrativnih troškova te da će u tom slučaju upravitelj snositi troškove stečajne uprave.

Nakon pokretanja stečajnog postupka protiv poduzeća sud određuje novčani iznos koji upravitelj može upotrijebiti za pokrivanje administrativnih troškova poduzeća u stečaju dok skupština vjerovnika ne odobri procjenu administrativnih troškova. Procjenu administrativnih troškova stečajne uprave za naknadna razdoblja odobrava skupština vjerovnika poduzeća u stečaju. Stečajni upravitelj nema pravo prekoračiti odobrenu procjenu administrativnih troškova, osim u slučaju kad je, zbog nepredviđenih okolnosti, potrebno poduzeti hitne mjere za zaštitu interesa poduzeća i njegovih vjerovnika.

U slučaju restrukturiranja poduzeća administrativni troškovi pokrivaju se iz financijskih sredstava poduzeća, uključujući sve troškove nastale tijekom postupka restrukturiranja.

Pri pokretanju postupka restrukturiranja sud odobrava procjenu administrativnih troškova za razdoblje od datuma stupanja na snagu sudske odluke o pokretanju postupka restrukturiranja do datuma stupanja na snagu sudske odluke o odobrenju plana restrukturiranja. Iznos troškova restrukturiranja za sljedeće razdoblje navodi se u odobrenom planu restrukturiranja.

Troškovi stečajne uprave za fizičke osobe pokrivaju se iz bilo koje vrste financijskih sredstava fizičke osobe, uključujući sredstva nastala tijekom stečajnog postupka. Skupština vjerovnika odobrava i izmjenjuje procjenu troškova stečajne uprave, dok se iznos naknade stečajnog upravitelja utvrđuje u ugovoru između fizičke osobe i stečajnog upravitelja.

17 Koja su pravila koja se odnose na ništavost, pobojnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za vjerovnike?

Stečajni upravitelj ili pojedinačni vjerovnik mogu pobijati svaku pravnu radnju dužnika izvršenu na štetu prava vjerovnika na temelju *actio Pauliana* s rokom zastare od jedne godine koji počinje teći od dana kad se saznalo ili trebalo saznati za pravnu radnju. Kako bi se pravna radnja mogla pobiti na temelju *actio Pauliana*, potrebno je postojanje sljedećih uvjeta:

Vjerovnik mora imati nedvojbeno i valjano pravo na tražbinu, tj. mora biti riječ o tome da dužnik nije ispunio svoju obvezu u cijelosti ili ju je ispunio na nepravilan način.

Predmetna pravna radnja mora biti na štetu prava vjerovnika. Pravima vjerovnika nanosi se šteta ako pravna radnja uzrokuje nesolventnost dužnika ili ako solventni dužnik daje prednost drugom vjerovniku ili ako pravna radnja, iako ne uzrokuje nesolventnost dužnika, mijenja (smanjuje) sposobnost dužnika da ispuni svoju obvezu prema vjerovniku, na primjer smanjenjem vrijednosti imovine dužnika (do toga može doći npr. u slučaju kad je cijena dobivena za prodanu imovinu znatno niža od tržišne cijene).

Dužnik nije bio obvezan zaključiti spornu pravnu radnju.

Dužnik nije djelovao u dobroj vjeri jer je bio svjestan da se pravnom radnjom krše prava vjerovnika.

Treća osoba koja je zaključila bilateralnu pravnu radnju s dužnikom u zamjenu za naknadu nije djelovala u dobroj vjeri.

Osim toga, tijekom stečajnog postupka ili postupka restrukturiranja zakonom je ograničeno raspolaganje imovinom dužnika (vidjeti i odgovor na pitanje br. 10) te su pravne radnje koje dužnik zaključi uz kršenje tih ograničenja ništave od trenutka kad su zaključene.

Posljednji put ažurirano: 09/06/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.